

Аннотація

Адаховская Н. С. Институт опеки над имуществом (опыт Германии). — Статья.

В статье рассматриваются вопросы, связанные с понятием и общей характеристикой правового института опеки над имуществом в Германии. Автор анализирует в своем исследовании место и значение опеки над имуществом, а также изучает содержание нормативно-правовых актов, обеспечивающих соблюдение процедуры установления опеки над имуществом.

Ключевые слова: опека над имуществом, опекун, имущество, нотариус, куратор, опекунский суд.

Summary

Adahovska N. S. Institute of custody of property (German experience). — Article.

In this article are examined the questions, which are related to the concept and general characteristic of law instruction of guardianship over the property in Germany. An author analyses the views of lawyers through the investigation of the place and importance of guardianship over the property, and also examines the content of regulations to ensure compliance with procedures related to custody of the property.

Keywords: custody of property, guardian, property, notary, curator, court of protection.

УДК 347.961.4(477):347.626.5

І. М. Череватенко

НОТАРІАЛЬНЕ ПОСВІДЧЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЧАСТКУ В СПІЛЬНОМУ МАЙНІ ПОДРУЖЖЯ

Нотаріат в Україні виступає інститутом правового забезпечення здійснення цивільного обороту з метою захисту та охорони прав і інтересів фізичних й юридичних осіб.

Значне місце у цивільному обороті посідає реалізація права власності на майно. Певні особливості характерні для режиму майна, що є у спільній сумісній власності. Зокрема, співвласниками може бути й подружжя. Реалізація спільного права власності подружжя набуває належного оформлення в межах вчинення такої нотаріальної дії, як видача свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» від 1 жовтня 2008 року дещо змінив перелік нотаріальних дій, які вчиняють нотаріуси. Нотаріальна дія щодо видачі свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя за життя обох з подружжя була виключена із ст. 34 Закону України «Про нотаріат», що призвело до виникнення питань стосовно доцільності подальшої чинності або скасування ст. 70 цього Закону.

Проблемам порядку вчинення видачі свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя приділялася увага у роботах В. В. Кожмарова, В. В. Баранкової, С. Я. Фурси, Л. К. Радзівської, Ю. В. Нікітіна, М. Ф. Медвідя тощо. Наразі виникла необхідність наукового аналізу правової сутності та змісту нотаріальної дії щодо видачі свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя з огляду на зміни, що сталися у чинному законо-

давстві, та неузгодженість ст. 34 та ст. 70 Закону України «Про нотаріат», яка виникла після цих змін.

Метою дослідження є визначення сутності та процесуального порядку нотаріальних дій, в межах яких набуває нотаріального оформлення реалізація спільного права власності подружжя з метою правового врегулювання та вирішення низки спірних питань, які виникають у теорії нотаріального процесу та нотаріальній практиці.

Видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя є передбаченою ст. 34 Закону України «Про нотаріат» нотаріальною дією, в межах якої реалізується право спільної сумісної власності подружжя. Загальні положення Цивільного кодексу України (далі — ЦК) визначають, що майно може бути як у власності однієї особи, так і двох або більше осіб (співвласників). У цивільному праві спільна власність поділяється на сумісну та часткову. Правовий режим цих видів спільної власності є різним. Часткова власність може виникнути у будь-яких осіб, що бажають набути майно разом на таких умовах, а сумісна власність може виникнути тільки в передбачених законом випадках.

Частина 1 ст. 368 ЦК закріплює, що спільною сумісною власністю є спільна власність двох або більше осіб без визначення часток кожного з них у праві власності. Для спільної сумісної власності характерною є невизначеність часток співвласників у праві на майно. Припинення спільної власності (наприклад, при поділі майна) можливе лише за умови визначення частки кожного із співвласників. У зв'язку з невизначеністю часток співвласник не має права на розпорядження своєю часткою шляхом її продажу, міни, дарування тощо [6, 345].

Відповідно до законодавства спільна сумісна власність виникає:

— на майно, набуте подружжям за час шлюбу, якщо інше не встановлено договором чи законом (ч. 3 ст. 368 ЦК);

— на майно, набуте в результаті спільної праці та за спільні грошові кошти членів сім'ї, якщо інше не встановлено договором, укладеним у письмовій формі (ч. 4 ст. 368 ЦК);

— у членів сім'ї, що приватизували приміщення, в якому вони проживають, у спільну сумісну власність без визначення часток (ст. 8 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду»);

— у членів селянського (фермерського) господарства на майно господарства, якщо інше не передбачено угодою між ними (ст. 16 Закону України «Про селянське (фермерське) господарство»);

— на майно, набуте жінкою та чоловіком, які проживають однією сім'єю, але не перебувають між собою у зареєстрованому шлюбі, за час їх спільного проживання, якщо інше не встановлене письмовим договором між ними (ч. 1 ст. 74 Сімейного кодексу України (далі — СК));

— за письмовим договором про створення права спільної сумісної власності можуть укладатися між фізичними та юридичними особами, державою, територіальними громадами, якщо інше не встановлене законом (ч. 2 ст. 386 ЦК).

Згідно із Сімейним кодексом України, майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважних причин (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу). Вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя (ст. 60). Тобто, незважаючи на те, чиє ім'я зазначено у правостановлюючому документі, майно належить рівною мірою обом з подружжя, за умови його набуття під час перебування у шлюбних відносинах.

Кожен із подружжя має рівні права у спільному сумісному майні, володіючи, користуючись, розпоряджаючись цим майном спільно. За загальним правилом, право власності на майно здійснюється подружжям за взаємною згодою, а у випадку вчинення правочинів щодо розпорядження майном, що підлягають нотаріальному посвідченню або державній реєстрації, згода має бути висловлена письмово і нотаріально посвідчена (ч. 2 ст. 369 ЦК). У разі вчинення одним з подружжя правочину щодо розпорядження іншим майном презюмується, що він вчинений за згодою другого з подружжя (ст. ст. 63, 65 СК). Подружжя також може домовитися між собою про порядок користування майном, що йому належить на праві спільної сумісної власності (ст. 66 СК, п. 172 Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України (далі — Інструкція)).

Як вже зазначалося, характерною ознакою права спільної сумісної власності є те, що у ньому не виділено часток, які можуть визначатися у випадку припинення спільної сумісної власності. У чинному законодавстві існують декілька випадків припинення спільної сумісної власності (поділ майна, виділ із майна частки одного зі співвласників (подружжя), перетворення спільної сумісної власності у спільну часткову власність). Вони набувають нотаріального оформлення через вчинення нотаріусами таких нотаріальних дій, як видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя, поділ майна та виділ із майна частки одного з подружжя.

Закон України «Про нотаріат» передбачає можливість видачі свідоцтва на підставі спільної заяви (ст. 70) та в разі смерті одного з подружжя (ст. 71).

Видача свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя пов'язується зі здійсненням спадкових прав та обов'язків, необхідністю виділення частки другого з подружжя, що пережив із сумісного майна, що було набуто за час шлюбу, з метою визначення спадкової маси. Видача ж свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя на підставі спільної заяви обох з подружжя, має інше значення. Метою видачі такого свідоцтва може бути визначення своїх майнових прав на випадок розірвання шлюбу; визначення своїх майнових прав з метою відчуження одним із подружжя своєї частки іншій особі, а також можливість укладення кожним із подружжя окремо, від свого власного імені, з іншою особою правочинів щодо відчуження своєї частки в праві, наприклад, з метою укладення договору довічного утримання.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» від 1 жовтня 2008 року передбачено можливість видачі свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя тільки в разі смерті одного з подружжя. Пункт 4 статті 34, що передбачав видачу нотаріусами свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя у чинній редакції закріплює тільки видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя (зміни набрали чинності 1 червня 2009 року). Крім того, були виключені відповідні норми, що регулювали порядок та форму вчинення цієї нотаріальної дії з Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України та з Наказу Міністерства «Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства» від 31 грудня 2008 року № 2368/5.

Тобто законодавець більше не передбачає можливості вчинення такої нотаріальної дії, як видача свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя на підставі їх спільної заяви, і постає питання про доцільність існування ст. 70 Закону України «Про нотаріат», яка регулює видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя на підставі їх спільної заяви, і досі не скасована.

Питання щодо доцільності існування такої нотаріальної дії, як видача свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя за життя обох з подружжя у є дискусійним.

Зокрема, у теорії нотаріального процесу деякі автори обґрунтовують висновки про подальше існування даної нотаріальної дії, що вчинюється за спільною заявою обох з подружжя, у складі компетенції нотаріальних органів.

Так, В. Є. Головка висловлює думку про те, що видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя на підставі їх спільної заяви помилково виключена із компетенції нотаріальних органів. На підставі порівняння змісту відповідних статей, що регулюють механізм реалізації права спільної сумісної власності подружжя, у Кодексі про шлюб та сім'ю 1969 року (ст. ст. 22, 27) та Сімейному кодексі України, прийнятого Верховною Радою України 10 січня 2002 р. (ст. ст. 60, 63–64), авторка висновує, що в обох Кодексах зміст норм, що регулюють спільну сумісну власність, є тотожним та відсутня будь-яка окрема норма, що визначала б можливість чи неможливість підтвердження права власності на спільне майно того з подружжя, який не вказаний у правовстановлювальному документі, відповідним свідоцтвом. Видача такого свідоцтва була передбачена тільки Законом України «Про нотаріат» [5, 44–46].

Поряд з цим обґрунтовується і протилежна точка зору, відповідно до якої ст. 70 має бути виключена зі змісту Закону України «Про нотаріат», оскільки всі майнові відносини подружжя вирішуються у договірному порядку. Приєднуючись до цієї точки зору, вважаємо, що виключення зазначеної нотаріальної дії із компетенції нотаріальних органів, є доцільним та обґрунтованим, позаяк вчинення нотаріусом нотаріальної дії щодо видачі свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя на підставі їх спільної заяви

представляє собою ніщо інше як нотаріальне посвідчення правочинів щодо поділу або виділу майна між подружжям.

Здійснення подружжям права спільної сумісної власності передбачає, зокрема, і реалізацію волевиявлення щодо його припинення. Це можливо як за загально-правовими підставами (шляхом відчуження спільного майна за правочинами іншим особам, його споживання тощо), так і за підставами, передбаченими цивільним, сімейним, нотаріальним законодавством, тобто за спеціальними підставами.

Найпоширенішою спеціальною підставою припинення права спільної власності на набуте подружжям у період шлюбу майно, як вже зазначалося, є його поділ або виділ, у результаті якого встановлюється частка кожного з подружжя у спільному майні. Поділ спільного майна здійснюється або добровільно шляхом укладення подружжям відповідного цивільно-правового правочину, або у судовому порядку на вимогу одного із подружжя чи на вимогу інших осіб у зв'язку зі зверненням стягнення на їх майно. Добровільний поділ або виділ спільного майна подружжя має бути нотаріально посвідчений.

У ст. ст. 70, 71 СК встановлюється лише порядок визначення розміру часток кожного з подружжя у спільному майні та порядок його поділу. З позиції цивілістики, а саме вчень про правочини, добровільний поділ спільного майна подружжям можна було б визначити як правочин, спрямований на припинення режиму спільності на майно, набуте фізичними особами, які перебувають або перебували у шлюбі. За цивільним законодавством цивільні права і обов'язки виникають з правочинів, хоч і не передбачених законом, але таких, які йому не суперечать. І хоча у сімейному законодавстві поділ спільного майна подружжя прямо не визначається як правочин, але важко віднайти вагомі аргументи, щоб не знайти у таких діях подружжя наявність ознак правочину, який, щоправда, має комплексний характер, оскільки водночас є цивільно-правовим і сімейно-правовим. Подружжя, як і будь-які інші фізичні особи, є повноцінними суб'єктами цивільних правовідносин, якщо вони вступають у правовідносини щодо об'єкта цивільних прав, яким, безумовно, є майно, що належить їм на праві спільної власності.

Наведені міркування можуть слугувати підґрунтям висновку про необхідність виключення з нотаріальної компетенції такої нотаріальної дії, як видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя на підставі їх спільної заяви, оскільки визначення часток майна у спільному майні подружжя має відбуватися в межах нотаріального оформлення посвідчення договору про поділ або виділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності.

Подружжя, а також чоловік та жінка, які не перебувають у шлюбі між собою, але проживають однією сім'єю, мають право на укладення між собою усіх договорів, які не заборонені законом, щодо майна, яке є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Між подружжям (особами, які проживають однією сім'єю) можуть бути укладені договори, зокрема про поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності, про виділ в натурі частки із майна, що є у спільній сумісній власності (п. 172 Інструкції).

У більшості випадків розмір частки кожного з подружжя у майні визначається тоді, коли шлюбні відносини припиняються. Наприклад, при розірванні шлюбу подружжя, може встановити частку кожного з них у майні, придбаному під час шлюбу, за домовленістю між собою. За бажанням свою домовленість вони можуть оформити у нотаріальному порядку. Якщо подружжям не було досягнуто згоди на поділ майна, то розмір частки кожного з подружжя буде визначатися судом. Порядок з цим подружжя має право поділу будь-якого майна, що знаходиться у їх спільній власності, і без розірвання шлюбу. Майно, придбане подружжям після поділу чи виділу частки у раніше придбаному майні, знову стає їх спільною власністю.

Як вже зазначалося, подружжя може реалізовувати право спільної сумісної власності, не тільки через отримання свідоцтва про право власності на частку у спільному майні, а також при укладенні договору про добровільний поділ майна (ст. 69 СК, ст. 372 ЦК) або про виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності (ст. 370 ЦК). Усі зазначені дії мають набувати нотаріального оформлення в межах вчинення відповідних нотаріальних дій.

Так, для видачі нотаріусом свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя за життя обох з подружжя, так само як і при нотаріальному посвідченні поділу (виділу) майна подружжя, необхідно встановити та перевірити такі обставини та умови:

1. Відсутність спору між особами про поділ майна, розмір часток та порядок оформлення права власності кожного із заінтересованих осіб, що звернулися до нотаріуса, оскільки правовідносини, що набувають оформлення у нотаріальному процесі, повинні мати саме безспірний характер. Про наявність згоди між подружжям та відсутність між ними спору свідчить їх спільна письмова заява, що подається нотаріусу.

2. Наявність документа, який посвідчує реєстрацію шлюбу або його розірвання (свідоцтво про шлюб, свідоцтво про розірвання шлюбу). На примірнику свідоцтва, що залишається в справах нотаріальної контори, робиться відмітка, в якій зазначаються найменування поданого для огляду документа, його номер, ким і коли його був видан.

3. Наявність або відсутність шлюбного контракту, його зміст та умови.

4. Якщо шлюб було розірвано в судовому порядку, то необхідно з'ясувати зміст судового рішення, чи не ставилося при цьому питання про поділ (виділ) майна між подружжям.

5. Факт права власності на майно, що підлягає реєстрації, за відповідними правовстановлюючими документами, враховуючи дату їх видачі та підстави.

Дослідження необхідних документів-доказів дозволяє нотаріусу встановити наявність або відсутність зазначених фактів та висувати, чи є майно спільною власністю подружжя (заінтересованих осіб). Якщо наданих документів недостатньо, необхідно витребувати додаткові або роз'яснити судовий порядок встановлення факту придбання майна у певний час [1, 162–163; 2, 278–279; 3, 124–125; 4, 231–232].

Таким чином, нотаріуси можуть видавати свідоцтва про право власності тільки на частку у майні, що є спільною сумісною власністю. У свідоцтвах про право власності визначається частка на конкретне майно. Свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя нотаріусами не видаються, якщо із наданих документів вбачається, що частки кожного із подружжя в цьому майні були визначені при його придбанні.

Відповідно до ч. 4 ст. 372 ЦК та п. 35, 175 Інструкції договір про поділ житлового будинку, садиби, квартири, іншого нерухомого майна, а також про виділ нерухомого майна дружині, чоловікові зі складу усього майна подружжя підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню. Посвідчення такого договору здійснюється в порядку, установленому п. 44 та 45 Інструкції.

Добровільний поділ чи виділ часток кожного з подружжя у майні може бути оформлений в нотаріальному порядку за умови їх обопільної згоди, в порядку, визначеному ст. 54 Закону України «Про нотаріат» і п. 35 Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України. Нотаріальне посвідчення буде обов'язковим, якщо, наприклад, до складу спільного майна подружжя входить нерухоме майно. Якщо ж здійснюється поділ чи виділ спільного майна подружжя, яке не підлягає реєстрації, то нотаріальне посвідчення може вчинятися лише за волевиявленням подружжя.

Поділ спільного майна подружжя може нотаріально посвідчуватися як у період шлюбу, так і після його розірвання, як за життя обох з подружжя, так і після смерті одного з них, поділити можна як усе майно, так й його певну частину.

В межах нотаріального посвідчення права власності на частку у спільному майні подружжя необхідно враховувати, що не слід ототожнювати поняття виділу в натурі частки з майна, що є в спільній сумісній власності та визначення частки у праві власності, оскільки перше означає припинення права спільної власності для одного зі співвласників, а друге — зміну режиму спільної власності [7, 365].

Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності, здійснюється поетапно. На першому етапі визначаються частки кожного із співвласників у спільному майні, на другому — здійснюється виділ майна в натурі відповідно до розміру визначеної у праві власності частки на майно [6, 348]. При виділі частки одного з подружжя, необхідно попередньо визначити розмір частки у праві спільної сумісної власності, яка належить саме йому. У чинному законодавстві презюмується, що у разі виділу частки із майна, що є у спільній сумісній власності, вважається, що частки кожного із співвласників у праві спільної сумісної власності є рівними, якщо інше не встановлено домовленістю між ними, законом або рішенням суду (ч. 2 ст. 370 ЦК). У відповідності до цієї норми нотаріус має можливість відступити від засади рівності часток подружжя (заінтересованих осіб). Після визначення розміру частки у праві спільної сумісної власності, яка належить одному з подружжя, який звернувся за виділом йому частки, виділ частки здійснюється у тому ж порядку, як при виділі частки у праві спільної часткової власності (ст. 364 ЦК).

На відміну від поділу майна, для виділу частки з майна для одного зі співвласників відсутня потреба у наявності волі всіх співвласників на припинення відносин спільної власності. Водночас потрібна згода (домовленість) всіх співвласників на здійснення такого виділу за домовленістю сторін, в результаті якого визначається та частина майна, яка надається співвласнику, чи визначається розмір відповідної компенсації [7, 365].

Вчинення нотаріусом нотаріальної дії щодо виділу частки з майна в натурі одним з подружжя, за своїм змістом та правовими наслідками подібний поділу майна та призводить до припинення існування спільної сумісної власності.

При поділі майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, частки в майні подружжя є рівними, якщо інше не визначено домовленістю між ними, законом, шлюбним договором або не встановлено судом, якщо для цього є достатні підстави, що зазначені в законі (ч. 2 ст. 70 СК, ч. 2 ст. 372 ЦК). Пункт 175 Інструкції містить спеціальну норму, яка закріплює повноваження нотаріусів щодо можливості відступити від засад рівності часток подружжя (заінтересованих осіб).

Основним правовим наслідком поділу спільного майна між співвласниками (заінтересованими особами, подружжям), що належить останнім на праві спільної сумісної власності, є припинення права спільної сумісної власності. При поділі майна в натурі вже не йдеться про зміну режиму спільної сумісної власності на спільну часткову, оскільки поділ безпосередньо майна (а не визначення часток у праві) припиняє відносини спільної власності взагалі [7, 371–372]. Ця ж позиція знаходить своє закріплення у ч. 3 ст. 372 ЦКУ.

За результатами дослідження можна висувати, що нотаріальне законодавство потребує вдосконалення з огляду на необхідність виключення ст. 70 Закону України «Про нотаріат», яка передбачає можливість видачі свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя на підставі їх спільної заяви, адже вчинення нотаріусом даної нотаріальної дії за такої умови являє собою не що інше, як нотаріальне посвідчення правочинів щодо поділу або виділу частки із майна подружжя.

Література

1. Нотаріат в Україні : підручник / за ред. В. В. Комарова. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 320 с.
2. Нотаріат в Україні : навч. посіб. / за ред. Ю. В. Пікітіна. — 2-ге вид., стереотип. — К. : КНТ, 2008. — 680 с.
3. Нотаріальний процес в Україні : навч. посіб. / за ред. Ф. М. Медвідя. — К. : Атіка, 2006. — 324 с.
4. Нотаріат в Україні : [навч. посіб.] / відп. ред. Л. К. Радзівської. — К. : Юрінком Інтер, 2000. — 528 с.
5. Стратегія реформування нотаріату України та удосконалення законодавства про нотаріат : матеріали Всеукр. наук.-прак. форуму нотаріусів України / Укр. нотаріал. палата, Київ. ун-т туризму, економіки і права. — К.: Укр. нотаріал. палата, 2009. — 91 с.
6. Цивільне право України : підручник. У 2 т. Т. 1 / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова [та ін.] ; за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасько-Фатсєвої, В. Л. Процького. — К. : Юрінком Інтер, 2004. — 480 с.

7. Цивільний кодекс України : наук.-практ. комент. (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 5. Право власності та інші речові права / за ред. І. В. Спасько-Фатсєвої. — Х. : ФО-П Лисак: Л. С., 2011. — 624 с. — (Серія «Коментарі та аналітика»).

Анотація

Череватенко І. М. Нотаріальне посвідчення права власності на частку в спільному майні подружжя. — Стаття.

Розглянуто проблемні питання, що стосуються законодавчого врегулювання процесуального порядку вчинення такої нотаріальної дії, як видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя з огляду на зміни, що сталися у нотаріальному законодавстві. Визначено правову сутність та проаналізовано процедурні аспекти вчинення такої нотаріальної дії, як видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя. Обґрунтовується необхідність виключення ст. 70 з Закону України «Про нотаріат».

Ключові слова: посвідчення права власності, спільна часткова власність.

Аннотация

Череватенко И. П. Нотариальное удостоверение права собственности на долю в общей собственности супругов. — Статья.

Рассмотрены проблемные вопросы, которые касаются законодательного урегулирования процессуального порядка совершения такого нотариального действия, как выдача свидетельства о праве собственности на часть в общем имуществе супругов, учитывая изменения, которые произошли в нотариальном законодательстве. Осуществляется анализ постановления и выдачи свидетельства о праве собственности на часть в общем имуществе супругов, совершения договоров относительно раздела и выделения части из имущества и правовое значение этих нотариальных действий. Обосновывается необходимость внести изменения в нотариальное законодательство относительно исключения из Закона Украины «О нотариате» ст. 70.

Ключевые слова: удостоверение права собственности, общедолевая собственность.

Summary

Cherevatenko I. N. Notarization of ownership of a share in matrimonial property. — Article.

Problem questions, which touch the legislative settlement of judicial order of feascance of such notarial action as a certification about the right of ownership on part in general property of the married couples, taking into account changes which happened in a notarial legislation, are considered. The analysis certifications is carried out about the right of ownership on part in general property of the married couples, feascance of transaction, in relation to a division of part from property and legal value of these notarial actions. A necessity to make alteration in a notarial legislation in relation to an exception from Law of Ukraine «About notariat» of item 70 is grounded.

Keywords: Notarization of property, share property.